

Sygn. akt IV Pa 153/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia: SSO Ewa Puchajda

Sędziowie: SSO Leon Popiel (spr.)

SSO Irena Ekiert

Protokolant: st. sekr. sądowy Zofia Fronckiewicz

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2014 r. w Olsztynie

sprawy z powództwa M. Z.

przeciwko Szpitalowi (...) w K.

o odszkodowanie w kwocie 19.223,00

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego IV Wydziału Pracy w Kętrzynie

z dnia 28 kwietnia 2014 r.

sygn. akt IV P 7/14

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu Wydziałowi Pracy w Kętrzynie pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

UZASADNIENIE

Powódka M. Z. w pozwie z dnia 5 listopada 2012 r. wniosła o zasądzenie od pozwanego Szpitala (...) w K. kwoty 19.233 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 25 czerwca 2012 r.

Uzasadniając swoje roszczenie powódka podała, iż była zatrudniona w Szpitalu (...) w K. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony od 16 lipca 1997 r. W dniu 3 listopada 2009 r. pozwany rozwiązał z nią umowę o pracę bez wypowiedzenia z jej winy w trybie art. 52 § 1 pkt 1 k.p. Na skutek wywiezionego przez powódkę na podstawie art. 56 § 1 k.p. powództwa Sąd Rejonowy - Sąd Pracy w Kętrzynie prawomocnym wyrokiem z dnia 6 lipca 2010 r. orzekł o przywróceniu jej do pracy na poprzednich warunkach. W wyroku uzupełniającym z dnia 30 lipca 2010 r. zasądził dodatkowo na jej rzecz od pozwanego wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy przez okres 3 miesięcy w wysokości 6.461,70 zł, płatne po podjęciu przez nią pracy.

Powódka podniosła, iż na skutek nieuzasadnionego rozwiązania z nią umowy o pracę przez pozwanego do chwili przywrócenia jej do pracy, tj. 27 września 2010 r., była bezrobotna. Jej jedyny dochód od 1 czerwca 2010 r. stanowił

zasilek dla bezrobotnych, który na skutek orzeczenia Sądu Rejonowego - Sądu Pracy w Kętrzynie była zobligowana zwrócić.

W ocenie powódki działanie pozwanego skutkujące rozwiązaniem z nią pracy bez wypowiedzenia z jej winy miało charakter bezprawny i zawiniony. W jego wyniku poniosła szkodę majątkową w wysokości 9-miesięcznego wynagrodzenia, której nie pokryła kwota zasądzona przez Sąd Pracy na podstawie art. 57 § 1 k.p., którą pozwany wypłacił 30 września 2010 r. W związku z powyższym pozwany winien ponieść w oparciu o art. 415 k.c. odpowiedzialność uzupełniającą.

Pozwany Szpital (...) w K. wniósł o oddalenie powództwa w całości. Zdaniem wymienionego żądanie powódki nie ma uzasadnienia prawnego, albowiem wymieniona w wyniku wydania przez Sąd Rejonowy - Sąd Pracy wyroku na podstawie art. 57 § 1 k.p. uzyskała stosowne wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy. W związku z powyższym brak jest podstaw do zasądzenia na jej rzecz dodatkowo odszkodowania w oparciu o przepisy prawa cywilnego.

Pozwany wskazał nadto, iż o odpowiedzialności deliktowej pracodawcy nie można wywodzić z treści wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 listopada 2007 r. Wyrok ten zapadł bowiem na tle przepisu art. 58 k.p., który w niniejszym przypadku nie ma zastosowania.

Niezależnie od powyższego pozwany zakwestionował, aby rozwiązując z powódką umowę o pracę w trybie art. 52 § 1 pkt 1 k.p. dopuścił się umyślnego naruszenia przepisów prawa. Wymieniony dysponował informacjami, które jego decyzję czyniły usprawiedliwioną.

Wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie o sygn. akt IV P 7/14 Sąd Rejonowy w Kętrzynie IV Wydział Pracy oddalił powództwo.

Z poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń wynika, że wyrokiem Sądu Rejonowego – Sądu Pracy w Kętrzynie z dnia 6 lipca 2010 r. powódka M. Z. została przywrócona do pracy na poprzednich warunkach w Szpitalu (...) w K.. W wyroku uzupełniającym z dnia 30 lipca 2010 r. Sąd ten zasądził na rzecz wymienionej wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy za okres 3 miesięcy w wysokości 6.461,70 zł, płatne po podjęciu pracy.

Powódka podjęła zatrudnienie u pozwanego w dniu 27 września 2010 r., zaś 30 września 2010 r. uzyskała od niego kwotę 6.461,70 zł.

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Rejonowy uznał, iż powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. W ocenie Sądu meriti pracownik, który podjął pracę w wyniku przywrócenia do pracy na poprzednich warunkach przez sąd pracy po ustaleniu, że rozwiązanie umowy o pracę przez pracodawcę bez wypowiedzenia było nieuzasadnione lub naruszało przepisy, nie ma prawa do odszkodowania na podstawie przepisów Kodeksu cywilnego ponad przysługujące mu na podstawie art. 57 § 1 k.p. wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy.

Uprawnienia takiego nie można wywodzić również zdaniem Sądu I instancji z treści wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 listopada 2007 r., sygn. akt SK18/05, w którym to wszak rozstrzygano kwestię możliwości dochodzenia przez pracownika roszczeń uzupełniających na gruncie przepisu art. 58 k.p., który w niniejszej sprawie nie ma zastosowania.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pełnomocnik powódki M. Z.. Wymieniony zaskarżył orzeczenie w całości zarzucając:

1. niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy wskutek naruszenia przepisów prawa procesowego, mianowicie art. 227 k.p.k., art. 217 § 2 i 3 k.p.c., art. 212 k.p.c. poprzez bezzasadne oddalenie wniosków dowodowych w postaci:

- listy propozycji pracy zaproponowanych powódce przez Powiatowy Urząd Pracy w K. w okresie od dnia rozwiązania z nią stosunku pracy bez wypowiedzenia przez pozwanego do dnia przywrócenia jej do pracy na podstawie wyroku

Sądu Rejonowego w Kętrzynie wydanego w sprawie IV P 94/09; listy obecności; dokumentów z akt sprawy I Co 758/12 Sądu Rejonowego w Kętrzynie; pism Narodowego Funduszu Zdrowia w O.z 27.10.2009 r., 13.11.2009 r., 17.11.2009 r.; pism pozwanego z dnia 5.11.2009 r. i 9.11.2009 r.; notatki służbowej z dnia 3.11.2009 r.; regulaminu pracy pozwanego; grafików pracy; dokumentacji z kontroli NZOZ (...); akt osobowych E. L.i powódki; dzienników korespondencji z listopada 2009 r., notatki służbowej z 30.10.2009 r.; pism pozwanego do ZUS i odpowiedzi ZUS; kart leczenia powódki; rozkładu pracy pielęgniarek oddziału chirurgii ogólnej i urazowo –ortopedycznej pozwanego za miesiąc sierpień 2009 r.; pisma dyrektora pozwanego z 21.12.2009 r.; pisma K. T.z 26.02.2010 r., pisma NFZ z 25.03.2009 r., 3.04.2009 r., 05.06.2009r.; protokołu rozprawy z dnia 20.04.2010 r. w sprawie IV P 94/09; pisma ZUS z 20.10.2009 r. oraz zeznań świadków: M. H., J. L., M. K., E. L., W. S., A. Z., K. T., T. M.i przesłuchania stron;

i uznanie ich za fakty nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy i stanowiące przedłużenie postępowania dowodowego, mimo że przeprowadzenie tych dowodów było niezbędne do ustalenia okoliczności, iż działania powoda w zakresie rozwiązania stosunku pracy były działaniami umyślnymi i stanowiły delikt w rozumieniu art. 415 k.c.;

2. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 47 k.p. i art. 57 k.p. w zw. z art. 300 k.p. w zw. z art. 415 k.c. poprzez błędną wykładnię tych przepisów polegającą na uznaniu, że pracownikowi nie przysługują żadne inne lub dalsze rekompensaty, w tym świadczenie za inne szkody niż utracone wynagrodzenie w limitowanym okresie pozostawania bez pracy, które mogło wywołać nieuzasadnione lub niezgodne z prawem wypowiedzenie bądź rozwiązanie umowy o pracę.

W oparciu o powyższe skarżący wniósł o:

1. zmianę wyroku i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 19.223 zł wraz z odsetkami od dnia 25 czerwca 2012 r. do dnia zapłaty;

ewentualnie o:

2. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania,

3. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania za I instancję zgodnie z przedłożonym na rozprawie w dniu 23.04.2014 r. spisem kosztów oraz kosztów zastępstwa procesowego za II instancję według norm przepisanych.

Sąd II instancji zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna w zakresie, w którym jej autor postuluje o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

U podstaw wyroku kasatoryjnego legła ocena Sądu II instancji, że zaskarżone rozstrzygnięcie zostało wydane bez rozpoznania istoty sprawy. W orzecznictwie i judykaturze przyjmuje się, że przez nierozpoznanie istoty sprawy należy przede wszystkim rozumieć zaniechanie przez Sąd zbadania materialnej podstawy żądania pozwu poprzez np. odstąpienie od rozważenia poddanych przez stronę powodową pod osąd twierdzeń, bądź pominięcie mogących mieć wpływ na rozstrzygnięcie meritum sporu dowodów albo merytorycznych zarzutów pozwanego (zob. wyrok SN z dnia 23 września 1998 r., II CKN 897/97, OSNC 1999, Nr 1, poz. 22; wyrok SN z dnia 14 maja 2002 r., V CKN 357/00, Lex, nr 55513). W takiej natomiast sytuacji Sąd odwoławczy nie ma obowiązku prowadzenia postępowania dowodowego zmierzającego do wyjaśnienia rzeczywistej treści stosunków faktycznych i prawnych (zob. wyrok SN z dnia 13 listopada 2002 r., I CKN 1149/00, LEX nr 75293).

W świetle powyższego podnieść należy - w pełni podzielając argumentację skarżącego - iż Sąd Rejonowy odstępując od przeprowadzenia zawnioskowanych przez powódkę dowodów nie wyjaśnił istotnych z punktu końcowego rozstrzygnięcia kwestii w zakresie ustaleń faktycznych, jak też prawnych.

Sąd ten pozostając mianowicie w mylnym przekonaniu, iż pracownikowi, który został przywrócony do pracy w trybie art. 56 § 1 k.p. i uzyskał wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy na podstawie art. 57 § 1 k.p., nie przysługuje odszkodowanie uzupełniające na podstawie przepisów Kodeksu cywilnego, odstąpił od zbadania powołanych w pozwie przesłanek odpowiedzialności pozwanego z art. 415 k.c., wskutek czego nie wniknął w całokształt okoliczności sprawy.

Zwrócić natomiast za apelującym wypada uwagę, iż pogląd, jakoby wysokość odszkodowania z tytułu sprzecznego z prawem rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia określały wyłącznie przepisy Kodeksu pracy uległ istotnej modyfikacji na skutek wydania przez Trybunał Konstytucyjny wyroków z dnia 27 listopada 2007 r. w sprawie o sygn. SK 18/05 oraz z 22 maja 2013 r. w sprawie o sygn. P 46/11. Przedstawiając swoje stanowisko w obu orzeczeniach Trybunał Konstytucyjny wskazał mianowicie, że kwestia naprawienia szkody wyrządzonej pracownikowi przez sprzeczne z prawem rozwiązanie z nim umowy o pracę nie została w przepisach prawa pracy wyczerpująco uregulowana. W związku z tym, na podstawie art. 300 k.p., należy w tym zakresie odpowiednio stosować właściwe przepisy Kodeksu cywilnego (dotyczące zarówno odpowiedzialności deliktowej, jak i kontraktowej). Trybunał nie wykluczył przy tym - wbrew odmiennemu zapatrywaniu Sądu Rejonowego - a wręcz wprost dopuścił ewentualność, aby pracodawca, w wypadku wyrządzenia pracownikowi szkody czynem niedozwolonym, był zobowiązany do jej naprawienia na podstawie zasad ogólnych, których w jego ocenie nie wyłącza art. 57 § 1 k.p.

Mając na względzie przytoczone rozważania wskazać wypada, że zakres odpowiedzialności pracodawcy wobec pracownika nie jest ograniczony treścią przepisów prawa pracy. Dopuszczalna jest zatem odpowiedzialność uzupełniająca na podstawie art. 415 k.c., choć z jednoczesnym zastrzeżeniem, że dotyczy ona szczególnie kwalifikowanego zachowania pracodawcy, polegającego na zamierzonym (umyślnym) naruszeniu przepisów o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia (por. wyrok SN z 28 stycznia 2009 r., I PK 135/08, OSNP 2010 nr 15-16, poz. 188; wyrok SN z 11 czerwca 2003 r., I PK 273/02, OSNP 2004 nr 16, poz. 279).

W świetle powyższego, mając na względzie treść żądania M. Z. oraz przytoczonej na jego poparcie argumentacji, koniecznym było poddanie przez Sąd Rejonowy działań Szpitala (...) w K. badaniu pod kątem istnienia przesłanek z art. 415 k.c. Sąd meriti powyższego zaniechał oddalając przy tym szereg mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy dowodów, w tym również ze źródeł osobowych, zgłoszonych przez stronę powodową celem wykazania odpowiedzialności pozwanego.

Biorąc pod uwagę braki postępowania stwierdzić natomiast należy, że definitywne rozstrzygnięcie sprawy stanie się możliwe dopiero, gdy po ponownym jej rozpoznaniu Sąd Rejonowy ustali i wyjaśni wszystkie sygnalizowane wątpliwości o istotnym znaczeniu. Merytoryczne wyrokowanie w tej sprawie przez Sąd odwoławczy było więc w tym stanie rzeczy wykluczone, gdyż zakres koniecznego uzupełnienia sprawy, i to zarówno w zakresie jej stanu faktycznego, jak i niezbędnej kwalifikacji prawnej, jest znaczny, przy ograniczonym do tej pory postępowaniu dowodowym przeprowadzonym przed Sądem I instancji

Rozpoznając sprawę ponownie Sąd Rejonowy rozważy zatem istnienie podstaw z art. 415 k.c. Będzie miał przy tym na uwadze, że pracownik nie może się w postępowaniu sądowym powołać jedynie na fakt rozwiązania z nim przez pracodawcę umowy o pracę bez wypowiedzenia, lecz obowiązany jest wykazać ciężącą na pracodawcy odpowiedzialność z tytułu czynu niedozwolonego, poniesioną szkodę oraz związek przyczynowy pomiędzy zdarzeniem ją powodującym a powstaniem szkody (zob. wyrok SN z dnia 5 lipca 2005 r. o sygn. akt I PK 293/04, opubl. Pr.Pracy 2005/11/35). Co istotne, w odniesieniu do przesłanki winy, Sąd winien zwrócić uwagę, że choć przepis art. 415 k.c. nie różnicuje odpowiedzialności w zależności od rodzaju (stopnia) winy, to w sprawie odpowiedzialności pracodawcy z tytułu wyrządzenia szkody przez sprzeczne z prawem rozwiązanie stosunku pracy bez wypowiedzenia odpowiedzialność tę uzasadnia (przy spełnieniu pozostałych przesłanek) działanie pracodawcy polegające na zamierzonym (umyślnym) naruszeniu przepisów o rozwiązaniu stosunku pracy bez wypowiedzenia.

Biorąc pod uwagę powyższe argumenty Sąd II instancji, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c., uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Kętrzynie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego (art. 108 § 2 k.p.c.)

/-/ SSO L. Popiel/-/ SSO E. Puchajda/ SSO I. Ekiert